

Sami Seppilä

Poikien Talo

Arvoisa ministeri ja hyvät läsnäolijat,

Ensin kerron teille hieman tietoja Poikien Talosta, jotta tulee esille mistä kontekstista me Poikien Talolla toimitaan. Sen jälkeen yleisemmin sukupuolisensitiivisestä poikatyöstä ja meidän asiakastyökokemuksistamme.

Poikien Talo on kohtaamispaikka ja turvallinen tila, jossa järjestetään poikien kasvua tukevaa ryhmätoimintaa sekä yksilötukea sukupuolisensitiivisellä työotteella.

Toimintamallia luodaan yhdessä Poikien Talon palveluiden piirissä olevien poikien kanssa voimauttavalla ja osallistavalla työotteella.

Poikien Talo on neljän vuoden kehittämishanke, joka on kohdennettu syrjäytymisvaarassa oleville pojille. Poikien Talon kohderyhmä ovat 10-28 –vuotiaat pojat ja nuoret miehet. Hanketta rahoittaa Raha-automaattiyhdistys. Tämän lisäksi rahoitusta tulee Terveystieteiden- ja hyvinvoinnin laitokselta työhön seksuaalista kaltoinkohtelua kokeneiden poikien auttamiseksi, Helsingin kaupungin terveyskeskukselta seksuaalikasvatukseen sekä sosiaalivirastolta maahanmuuttajapoikatyöhön.

Poikien Talon merkitys myös toimijana tasa-arvoasioissa huomioitiin ja Poikien Talo pääsi mukaan tasa-arvoasiainneuvottelukunnan miesjaostoon asiantuntijajäsenenä. Tämän lisäksi sisäasiainministeriön sisäisen turvallisuuden ohjelman maininta, että uusintarikollisuuden ennaltaehkäisemiseksi kehitetään uusia palveluita, Poikien Talo mallin mukaisesti oli yksi osoitus siitä, että olemme luomassa jotain merkittävää.

Poikien ja nuorten miesten elämä on monessa suhteessa riskialtista. Viime aikoina onkin kiinnitetty erityistä huomiota muun muassa siihen, kuinka pojat eivät viihdy tai pärjää koulumaailmassa. Tämän lisäksi nuorten miesten syrjäytyminen ja kasaantuva pahoinvointi on herättänyt paljon julkistakin keskustelua. Tutkimukset osoittavatkin poikien ja nuorten miesten muodostavan haastavan ryhmän sosiaalisten ongelmien, terveyskäyttäytymisen ja palveluihin hakeutumisen suhteen.

Tähän tarpeeseen Poikien Talolla kehitetään matalan kynnyksen ennaltaehkäisevää toimintamallia sukupuolisensitiivisessä viitekehyksessä. Sukupuolisensitiivisessä työotteessa tiedostetaan niitä odotuksia, joita yhteiskunta pojille asettaa ja tunnistetaan sukupuolen vaikutus ihmisen elämään ja hänen tekemiinsä ratkaisuihin. Kyse ei ole kuitenkaan sukupuolille luontaisina pidettyjen käyttäytymismallien ja stereotyyppien vahvistamisesta, vaan niiden näkyväksi tekemistä, jolloin tunnistetaan erilaisia poikana olemisen tapoja ja pyritään myös purkamaan, avaamaan ja laajentamaan sukupuolirooleja sekä sukupuolittuneita käyttäytymismalleja. Sukupuoli on muutakin kuin biologiaa. Se on yhteiskunnallinen, kulttuurinen, sosiaalinen ja historiallinen kokonaisuus.

Poikien pahoinvointi voi olla hankalaa havaita, koska poikien on usein vaikea itsekkin tunnistaa tai nimetä mielialojaan. Pahoinvointi näkyy kuitenkin monissa, myös mediassakin, esillä olevissa ilmiöissä: kiusaamisena, koulusta syrjäytymisenä, riskikäyttäytymisenä ja väkivaltana.

Erityisesti pojilla ja nuorilla miehillä anti-sosiaalisen käyttäytymisen taustalla on usein tukahdutettuja tunteita, joiden purkamiseen ei ole mallia eikä löydy välineitä. Puhumattomuuden kulttuuri saattaa johtaa masennukseen, joka voi purkautua hyvinkin väkivaltaisoin muotoihin. Tarvitaankin konkreettisia toimia ja uudenlaisia työkaluja poikien parissa työtä tekeville, jotta pahoinvoinnin ja syrjäytymisen kierre saadaan katkaistua.

Poikien Talo on ollut olemassa nyt reilun vuoden ja meille on ohjautunut hyvin erilaisia poikia ja nuoria miehiä. Asiakkain ohjautuneet voidaan jakaa kahteen ääripäähän: Toisessa päässä ovat pojat, jotka ovat vetäytyneet syrjään ja jääneet ulkopuolelle lähes kaikesta ikäistensä toiminnasta. Heillä ei ole sosiaalisia verkostoja, eikä oikein enää sosiaalisia taitoja tulla toimeen ja tätä kautta heidän on hyvin vaikea osallistua tai päästä kiinni yhteiskuntaan. Toisesta ääripäästä löytyvät pojat ja nuoret miehet, jotka ohjataan meille usein viranomaisverkostojen ja -kontaktien kautta. Heillä on ollut mm. rikoskierrettä, päihteiden käyttöä ja he saattavat olla nuoresta iästään huolimatta jo velkakierteessä.

Syrjäytymisenriski on usein näissä tapauksissa huomattu aikaisessa vaiheessa, mutta ammattilaisilta ei silti ole löytynyt työkaluja katkaista poikien syrjäytymiskierrettä. Näiden poikien identiteetti onkin usein rakentunut negaation kautta ja tietynlainen leimautuminen on sitten omalta osaltaan ruokkinut lisää syrjäytymistä.

Monilla pojilla, jotka Poikien Talolle ovat ohjautuneet, on taustalla tosi kovia kokemuksia. Nämä kovat kokemukset yhdistettynä sellaiseen kapeaan miehen malliin ja myytteihin, joissa ajatellaan, että pojat eivät itke tai puhu tuottavat lisää pahoinvointia, kun nuoret miehet eivät löydä tapoja purkaa ahdistustaan tai pettymyksiään. Poikien talon yksi tehtävä on rikkoa tätä negatiivisuuden kierrettä. Poikien talo on paikka, jossa voi turvallisesti pohtia ja kyseenalaistaakin valmiita malleja. Poikien välistä väkivaltaa ei voi ohittaa pojat on poikia –hymistelyllä, sillä tällainen kapea käsitys miehisyydestä asettaa pojat suurempaan riskiin. Puhumattomuuden kulttuuri pitääkin katkaista, sillä myös pojat tarvitsevat välineitä tunteiden tunnistamiseen, erotteluun ja käsittelyyn.